

Elinkeinoelämän keskusliiton lausunto valtioneuvoston kirjelmästä eduskunnalle komission ehdotuksista Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivien ja asetusten muuttamiseksi digitalisaation ja yhteisten eritelmien osalta (Omnibus IV -ehdotukset, U 31/2025 vp)

Elinkeinoelämän keskusliitto (EK) kiittää mahdollisuudesta lausua asiasta eduskunnan talousvaliokunnalle.

EK pitää digitalisaatiota ja yhteisiä eritelmiä koskevia Omnibus IV -ehdotuksia oikeansuuntaisina. Ehdotukset on tarkoitettu tukemaan sääntelyn yksinkertaistamista, digitalisaatiota ja keventämään yritysten sääntelytaakkaa. Kuten valtioneuvoston kirjelmässäänkin todetaan, tuotesääntelyn yhdenmukaistaminen hyödyttää kaikkia osapuolia. Valtioneuvoston tavoin EK tukee komission tavoitteita sääntelyn yksinkertaistamiseksi ja hallinnollisen taakan vähentämiseksi.

Valtioneuvoston tavoin myös EK pitää tärkeänä, että harmonisoituja standardeja hyödynnettäisiin EU-lainsäädännön vaatimusten tukena jatkossakin ensisijaisesti suhteessa komission laatimiin yhteisiin eritelmiin. Kun yhteisiä eritelmiä poikkeuksellisesti laaditaan, niiden käytön tulisi olla vapaaehtoista. Myös riittävä täytäntöönpano- ja siirtymäaika on tärkeää.

Valtioneuvosto on kiinnittänyt huomiota myös tuotteiden käyttöohjeiden antamiseen sähköisessä muodossa ja todennut, että monet ehdotusten kattamat tuotteet ovat kuluttajien käytössä. Valtioneuvoston mukaan ehdotuksissa on myös joitain epäjohtamukaisuuksia siitä, miten ja missä muodossa tiedot toimitetaan loppukäyttäjälle (paperilla vai sähköisesti).

Komission ehdotuksissa keskeistä on, että jatkossa sallittaisiin tuoteohjeiden toimittaminen sähköisesti, lukuun ottamatta turvallisuuteen liittyviä tietoja, jotka olisi edelleen asetettava saataville paperilla tai itse tuotteessa tai tuotteen mukana kuluttajien tuotteita varten. Jos tuotteen ohjeet annetaan sähköisessä muodossa, loppukäyttäjällä olisi oikeus pyytää ohjeista ja turvallisuustiedoista paperinen versio ostohetkellä ja enintään 6 kuukautta hankinnan jälkeen. Digitaalisten ohjeiden tulisi olla saatavilla verkossa tuotteen odotetun käyttöajan ja vähintään 10 vuotta.

Yleisissä tuoteryhmäkohtaisissa huomioissa valtioneuvoston kanta on, että tuotteen käyttöohjeiden ja turvallisuustietojen saatavuus paperimuodossa tai offline-versiona tulee tuotekohtaisesti tarvittaessa varmistaa myös silloin, kun tuotteita käytetään mobiiliverkkojen ulkopuolella. Joko kirjelmän muotoilu on epäselvä tai Suomi on kannattamassa komission alkuperäisiä ehdotuksia tiukempaa sääntelyä.

Mikäli tuotteen käyttöohjeet eivät sisällä turvallisuuteen liittyviä tietoja, ei niitä EK:n mielestä tule edellyttää toimitettavan paperisena,

**ellei loppukäyttäjä komission ehdotusten mukaisesti erikseen
pyydä ohjeista paperista versiota.**

Liikenne- ja viestintävirasto Traficomien tuoreimpien tilastojen mukaan suurin osa suomalaisista kotitalouksista on nopean mobiiliverkon peitto-alueella. Myös 5G-verkon kattavuus Suomessa on selvästi EU-maiden keskiarvoa parempi. Mobiiliverkkojen ulkopuolella tapahtuva käyttö on siis hyvin poikkeuksellista ja loppukäyttäjä voi varautua siihen pyytämällä käyttöohjeista paperisen version.

Puheenjohtajamaa Tanska on lisännyt viimeisimmässä muotoilussaan johdantokappaleen, jossa selvennetään, että henkilönsuojainasetuksen osalta kaikki ohjeet ja tiedot on edelleen toimitettava paperimuodossa tai ne on esitettävä pakkauksessa näkyvästi. Vaatimusta paperimuodosta ei ole laajennettu koskemaan kaikkia käyttöohjeita.

Kunnioittavasti

Elinkeinoelämän keskusliitto EK

Asko Metsola
Asiantuntija